

KACZY (26) ai

kaczy (24), **kaczy** *Calep* (2).

a jasne.

sg m N kaczy (5). ◇ G kacz(e)go (1). ◇ I kaczym (1). ◇ f N kacza (2). ◇ G kacz(e)j (1). ◇ I kaczą (1). ◇ n N kacze (2). ◇ G kacze)go (5). ◇ A kacze (2); -é (1 *kust*), -(e) (2). ◇ I kacze)m (2). ◇ pl N subst kacze) (1). ◇ I f kacze)mi (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

1. Przymiotnik od „kaczka”; *anatinus Mącz, Calep, Cn; anatarius Mącz, Cn (26)* : Anatinus – Kaczy. *Calep* 67b.

W tłumaczeniu cytatu z komedii Plauta „*Rudens*” (1): *Fortuna anatina [= kacze szczęście] et anataria, Szczęście ná kácie pole. Mącz* 9a.

Przen: O głosie: bełkotliwy (1) :

Zwrot: »mówić kaczym głosem« = bełkotać (1): Zydowin wżárgány w płąfkátym bierećie/ [...] Ktory iáko Pápugó mowi/ káczym głólem KlonWor 78.

a. *Pochodzący z kaczki (19)* : *Sadło kacze niewymownię bolenie każde wfmierza. FalZioł* IV 18a, I 3a, 69d, 154b, III 12b.

W połączeniach szeregowych (13): IAycza Kokołze á kuropatwie nad infze fą nalepże/ á ponich kacze/ aczkolwiek nie dobrą krew mnożą. FalZioł IV 19d; *Rzeczy ktore wfmierzaią boleści: fą ty, á fą pópolite, Iako tłuftoć gęfia/ tłuftoć kacza/ tłuftość kokołza y kapłonia [...] y infze. FalZioł* V 98v, V 19b, d, 23d, 25v, 33 (10); *SienLek* 80, 113v, 122v.

W charakterystycznych połączeniach: jajca kacze(-y, -a), sadło (10), smalec, tłustość (6), wątroba.

Szereg: »kokoszy jako i kaczy« (1): Wątroba Kokołza/ iako y kacza nalepża iest w niey famey. FalZioł IV 19b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.*].

b. *Przeznaczony dla kaczki (4) :*

Wyrażenie: »kaczy chlew, (kociec albo) sadz« = nessotrophium (nessotropheum, nessotrophion) Mymer¹, BartBydg, Mącz, Calep [szyk 2 : 2] (2 : 2): Nessotrophium. Entenftal. Kaczy chlew. Mymer¹ 25v; BartBydg 98b; Nessotropheum, Kociec álbo fadz káczy álbo mieysce gdzie ye karmią/ chowáją. Mącz 246b; *Calep* [697]a.

2. [*Zestawienie w funkcji nazwy botanicznej: »kaczy nos« = Typha latifolia L.; pałka szerokolistna albo rogoża, bylina wodna z rodziny pałkowatych (Typhaceae): De carice Rogoz qui dicitur kaczy nosz GlosyKórn* II 170.]

Cf **KACZCZANY**